

Oslo, den 30. mai 1942.

28

3073-

1972

Krigsoversikt.

Timosjenskos offensiv, som begynte for fjorten dager siden, har utgledelig tegn at det er russerne som har tatt initiativet i denne første store styrkeprøve etter den russiske vinter. At det var en vel forberett offensiven er det første skritt til frigjøring av feurelandet. Den engelske militærkritikken Liddell Hart mener at russerne har satt inn en million mann med moderne utstyr i kampene, og det er nærliggende å overdrivelse at de tankslag som har ført, er det største som noensinne har vært hittil. Hovedhensikten fra russisk side har uten tvil vært å trenge fram for å forstyrre og forhindre tyske offensive planer. Dette er også tilstrekkelig overdrivelse av russernes første oppgave i sommer. En tysk framtrengning på sydfronten må under alle omstendigheter ha Charkow som en viktig basis, og i ramstøtet på Kertsj må sees i forbinnelse med slike operasjoner. Ingen av partene har hatt vesentlige terrenngvinster, men kampene har vist at russernes utstyr er førsteklasses og at soldatenes moral er utmerket. De siste frontmeldingene går ut på at det ikke er noe tegn på russisk svikt forran Charkow. Fra russisk side dementerer man de tyske meldingene om seier i "omringnings slaget ved Charkow".

Det er vanskelig å dømme seg nede bilde av slagets gang fordi de russiske meldingene som vanlig er meget knappe. Men i store trekk har kampene artet seg omtrent slik: Offensiven var ikke rettet direkte mot selve Charkow, men mot jernbanelinjene og de tyske sambandslinjene nord og sør for byen. På begge sider trengte de langt inn i tyskeres linjer og kom inntill 40 km. fra selve byen. Etter 8 dagers forløp satte v. Bock inn med motangrep på venstre flanke 130 km sørøst for Charkow. De voldsomste kampene kom til å stå ved Isjum og Tarvenkova, og det lyktes v. Bock med en veldig konsentrasjon av tanks osv. fly å trenge en kile inn i de russiske linjene. Her måtte så russerne gå over til defensiven og befeste sine stillinger. Kampen om overgangene over til Donetz kom til å spille en vesentlig rolle i slaget; idet v. Bock prøvde å avskjære de russiske armeer på vestsiden av elva. I øyeblikket er det igjen russerne som har initiativet. De har kastet tyskerne tilbake og føretar under stadige angrep en alminnelig konsolidering av sine stillinger.

Gang på gang har man fra tysk side framhevet at de nævnevne kamper ikke er innledningen til den tyske "generaloffensiv" og at den sågnomspunne våroffensiv ikke kan ventes før i sommer engang, om ca. 1 måned. Det russiske angrep ved Charkow har vist at russerne i hvert fall ikke har til hensikt å vente så lenge. Den store innsats av engelske tanks forteller at de alliertes hjelp til Sovjet er kommet vel fram, og de alliertes produsjon innstilles i enda større grad på å yde hurtig og stadig mer hjelp. For det formål må andre hensyn komme i annen rekke. Libya.

Det har i lengere tid foregått forberedelser på begge sider til et nytt sammenstøt i Midtøstens hav. I britiske kretser regnes en muligheten av et angrep på Malta, som nå har passert 5000 siden krigens begynnelse, skal tjene til å dekke de tyske transportene til Afrika, men de italienske motortorpedobåters rekognoseringstokt til La Valette, tår man som et varsel om operasjoner i større stil mot øya. General Rommel har i den siste tid fått forsterkninger både fra Kreta og Sicilien, mens general Ritchie på sin side har fått forsterkninger fra Midtøsten, England og USA. De allersiste dagene har aksemaktene gått til angrep, og det er allerede utkjempet panserslag i ørkenen, men det er ennå for tidlig å si noe om hvor hovedangrepet kommer.

Tyskland.

Hver uke kommer det meldinger fra Tyskland om ting som tyder på at ikke alt er som det skal være. Selv om en ikke skal legge for mygt i dette og tro på en snarlig indre sammenbrudd er det allikevel vært å legge merke til.

Ukens størstebegivenhet er ganske sikkert avsettelsen av Walther Darre som Landbruksminister og bondefører. Han här av "helbredsnensyn" mättet trekte seg tilbake, heter det. For de innviede kommer avsettelsen neppe som noen overrakslese. Tyskland er kommet i store (og uovervinnelige?) forsyningsvanskigheter og Darre er blitt gjort til syndebulk. Han blir mer og mer trenget i bakgrunnen, samtidig som hans statssekretær Herbert Backe kom i forgrunnen og altså nå fikk i oppdrag å fungere både som minister og bondefører. Avsettelsen er så meget mere opsiktsvekkende som Darre, ved siden av Rosenberg, er en av det tredje rikets toneangivende i de politikkene som bl.a. har preket slagordet om det tyske folket som herrefolket framfor alle andre. - Darre er likesom så mange andre av de tyske nasjonalsosialister ikke født i Tyskland men i Argentina. Den nyutnevnte landbruksminister Backe er heller ikke født i Tyskland men i Batum i Kaukasus.

Enna en opsiktsvekkende avsettelse er føretatt i denne uke. Også med begrunnelse "sviktede helbred". Statssekretær i Kommunikasjonsministeriet Wilhelm Klwimann här fått skylden for at det tyske jernbanenettet ikke har fungert tilfredstillende, og har mättet gå. -

Det er to begivenheter av meget stor betydning. Vi skal imidlertid vokte oss for å trekke for store slutninger av disse. Krigen vil nok måtte avgjøres ved frontene.

VVV

Sverige nytt.

Offentlig flagging i Sverige den 17. mai.

Det er med den største glede vi stadig mottar beviser på svenekenes forståelse og sympati overfor den frihetskamp som idag utkjempes i Norge. De av våre ulykkelige landsmenn som har mättet flykte over til den andre siden av Kjølen har bare lovord om syneskene. Høydepunktet nåddes utvilsomt 17. mai med flagging på alle offentlige bygninger og rundt statshuset i Stockholm var det alle av norske og svenske flagg. Tidlig på dagen hadde det samlet seg store folkemengder utenfor den norske legasjon i Banergatan. Det ble utbragt et leve for Norge og "Ja vi elsker" ble sunget. Festen om-aftenen i den blå salen i Statshuset hvor bl.a. prins Eugen var tilstede ble meget stemningsfull med taler av ordfører Strøm, biskop Aulen, professor Fr. Fæsche, minister Bull og byrådchef Welhaven. Ordfører Strøm sa bl.a. i sin velkomsttale: "Når dere, norske brødrene og søstre, idag feirer deres nasjonaldag i Sverige, så feirer dere den ikke hos fremmede men hos venner, som sier: Norges sak er vår sak; Norges kamp er vår kamp. Vi ønsker at dere, når dere igjen vender tilbake til deres befriade feireland, må bevare i minnet den 17. mai som dere feiret i Sverige". Herr Strøm se videre at landskomiteen for Norges-hjelpen hadde besluttet å oprette et barnesanatorium i Dombås. Inntekten av salget av Norgesallen skulle benyttes hertil. Strøm håpet snart på at salget skulle ha nådd 1 million näber.

Biskop Aulen sa bl.a. i sin tale: "Våre hjerter tynges av sorg. Vi har i vår nordiske godtroenhet ikke kunnet drømme at slike ting som idag hender i Norge kunne forekomme. Vi innbilte oss at en brutalitet av det slag som idag herjer Norge, ikke var mulig i vår tid. Vi ser Norge slatt bundet og plaget, men vi ser også noe annet. Vi ser et folk som ikke viser men som holder ut og tår, som står fast og urokkelig. Den våpenløse ærefrike kampen gjelder ikke ringe ting den gjelder det høyeste av alt Friheten.

Norge skriver i denne tid noen av historiens mest lysende blad. Norge kommer til å feire mange strålende minner, men den lyseste dagen, den 17. dag som i historien kommer til å stå ved siden av Eidsvolls-dagen, blir den da Norges flagg etter igjen vaier fritt i et fritt og selvstendig Norge "ud bevare Norge."

I Medborgarhuset arrangerte den Svenske faglige landsorganisasjonen fest i anledning dagen med tale av riksdsmann Ivar Pauli. Han sluttet sin tale med å minne om den svenske utenrikssministers ord om at Sverige ikke kunne tenke seg fremtiden uten at det norske broderfolket hadde gjenvunnet sin frihet. - Store festligheter med orientlig følging fant også sted i Göteborg, Uppsala, Malmö, Sundsvall o.s.v.

Styret for svenske kunstneres riksorganisasjon har i enstemmig vedtatt denne uttalelse: "Beretningene om norske kunstneres offiser i kampen for det norske og dermed det nordiske rettslafunds bevirelse oppiorerer svenske kunstnere til å uttrykke sin dype sympati for de norske kameraterne og sin uforanderlige samanhørighet med dem".

Ved 1. mai-demonstrasjonen i Skövde defilerte toget forbi en faneborg der et floromvunnet norsk flagg stod flaskert av 2 svenske flagg, mens musikken spilte Chopins sørgemarsj.

Västmanlands folkbild 11/5.

Den tyske terror i de okkuperte land er utvilsomt et svakhetstege fremholder. F. f. og fortsetter: "Hvad Norge angår er det åpenbart for enhver at overfallsmennene og de hjemlige forrædere i fremmed sold er blitt klar over at det norske folket er langt vanskligere stilistisk å knække enn man regnet med. Quislingene er ute av stand til å bringe orden i landet. Hvor utvender seg og hvad de enn foretar seg, støter de på den mest kompakte motstand fra befolkningens side. Og det er åpenbart at forræderenes og overfallsmennenes vanskligheter har økt i det siste. Som et sistefortvillet forsøk på å vinne i det minste et forbigaende overtak, griper man til eksplosjoner og mæsemord. Det er de skrekkslagenes forsøk på å redue sitt eget elendige liv. Alt som kan sies om dette barbari er allerede sagt mange ganger og alt som kan tenkes om den som har ansvaret for blodsutdældelsen er alt tenkt. Alle harde ord er opptrukt, alle forbannelser er utsikt og alle uttrykk for øvslig er gitt.

Fra Göteborg meldes at 8 norske sjømenn rømte fra en norsk båt som gikk i fart mellom Norge og Tyskland, mens båten lå til ankars ved Vinga. Det lykkes dem å komme fra bordet mens de tyske vakter var under dekk. Som grunn til rømningen oppga sjøfolkenes til de svenske myndigheter at forholde i Norge nå er slik at de ikke vilde tilbake. Hirå og tyskere fører et skrekkelige som skildringene i den svenske presse ikke tilnærmedesvis gir inntrykk av.

11 av de russiske fanger som rømte fra et transporttog er kommet over til Sverige.

Styrene for Sveriges allmenn folkskolerforening, Sveriges skollærarforbund, Sveriges folkskolärarinneförbund og Sveriges smaskollärarinneförening har i enstemmig protestert mot den umenneskelige behandling av de norske lærere: "I sterke medfølelse har Sveriges lærere fulgt skoletiden i Norge fra begynnelsen. Lærerorganisasjonene har tidligere gitt uttrykk for sin beunring for de norske læreres kamp for en fri undervisning og for sitt sikre høp om en fremtid da norsk skole kan vende tilbake til normale arbeidsformer. De siste etterretninger om behandlingen av lærerne som maa ses skjærtstad ble transportert til Nord-Norge, er en rystende oppfordring til protest mot den umenneskelige behandling som Norges lærere utsettes for. I troen på sitt kall og i fortrøstningen til fremtidens dom har de tatt stilling til dagens problem. Med dyp sympati og varm deltagelse følger de svenske lærere sine norske kollegers tapre kamp for en fri folkeundervisning på norsk grunn".

VV

Til hirastfetten er det gjennom Finans og Tolldepartementet anvist et bidrag på 20.000 kroner utbetalet gjennom økonomichef Trondsen.

VV

Avisen er forbudt å bringe nøyaktig tall om deltagelsen i riksmarsjen. Det skal være anslagsvis, nævne deltagerne, flere hundre o.s.v. De offisielle tall skal siden utarbeides av N.S. Idrettsforbundet og senere tilstilles pressen. I Oslo deltok forsvrig 201. Det er alt.

VV

Fra helt pålitelig hold här vi mottatt følgende:

Hitler här reist krav om att Nordlandsbanen skal forseres fram til Kirkenes - eller i hvert fall så långt nord som mulig. Overfallsmaktens representanter i Norge har gjort gjellende at en slik oppgave er uløselig i løpet av kort tid. Det här Hitler ikke villat hørt på, men sagt at oppgaven skal gjennemføres. Herover vil noen fålle i staver og tale om Hitlers storhet. Fornuftige mennesker vil se det som uttrykk for stånet, som intet har med livets realiteter å bestille. Det skal bygges Nordlandsbane. Og i disse dager blir banene nærmest opptatt med forsendelse av arbeidere i en så stor målestokk at det om mulig blir enda verre enn før for norske sivile å slippe fram. Et kvart hundre tusen arbeidere eller deromkring skal sendes nordover i løpet av de kommende uker. Det er trolig at de norske funksjonærer som i denne tid innkalles av tyskerne trekkes bort fra eget matarbeid skal være blandt disse.

vVv

Den såkalte minister Blehr

Här fär pinse holdt et föredrag om fremtidsvägar i handelen. Det var ett föredrag bestående av propaganda och prat egen kjemisk fritt för noe som lignet tanker. Hr. Blehr dristet seg till å tala om det jødiske veræns-herredømmet. Det nødvendiggjør et lettere tilbakeblikk på den samme "minister"s fortid, da han opptratte på et sett som i hans og hans medquingers terminologi vilde bli kalt ikke alene jødisk, men ti-dobbelt jødisk.

Han var byråchef i Utenriksdepartementet under den första verænskrig som tyskerne laget. Her var han i efterretningsavdelingen og hadde bland annet anledning til å motta första-meddelelser om torpederinger av norske skib. Hans velunderrettethet satte ham i stand til å spekulere i skibsaukti-er på et kunskapsgrundlag ingen andre hadde. Han tjente en formue på denne virksomhet som tyskerne satte ham i stand til: De senket skibene og drepte nordmenn. Blehr spekulerade i skibs- og menneskelikene. Det ble oppdagat i Utenriksdepartementet. Han ble avskjediget. Siden har han levet av den formuen han hadde samlet seg opp og ellers i mellomtiden ikke foretatt seg noe uten langsomt å pine injel sin första kone. Nå er han blitt "handelsminister" och taler quisling-hitlersk om "jødisk-veræns-herredømme". Försitt föredrag sendte han cirkulärer ut till samtliga funksjonärer i handels- och forsyningsdepartementet med forespørsel om de ville gå på hans föredrag. Samtliga sendte cirkulärerne tilbake utfyllt med nei. En gang till senare han forespørslene ut. Atter engang kom de tilbake med nei. Hvilken henvn Blehr vil få vett en ikke, men en gjetter at det vil bli nektelse av feri)

vVv

Tyskerne og sannheten

Hver dag bringer en nye eksempler på den enestående frekkhet tyskerne omgås sannheten med. Etterhanden får en greie på hvorledes de tyske civilister som kommer inn i norske leiligheter er ført bæk lyset. I tre til-fäller vi vet om er de utkastede norske familier gått tilbake til sin gamle bolig for å spørre den nye "leieboer" om de kan få lov til å hente det ell- det - som de enten ikke fikk lov til av overfallsmyndighetene til å ta med seg eller de hadde glemt det på grunn av den korte frist som ble dem levnet til flything. Overfor de nye leieboere har de gjort gjellende at de ikke sa liten ting til å omrä seg på før utkastelsen. Dette ord "utkastelse" ve- ker den største forundring hos de tyske innehavere av deres gamle leiligheter. De tyske kan forklare at de enten har fått leiligheten mot annonse i tysk avis eller etter tilsligelse av overfallsmyndighetene eller etter melding fra Oslo Kommune om at denne vil stille møblerte leiligheter til disposisjon, i et hvisst antall, til de stakkars mennesker som er blitt husvile av engelskmennenes forferdelige bombing i det uskyldige Tyskland. Hvor overfallsmennene har disponert leiligheten har de gjort gjellende at de norske frivillig hadde stillet den til disposisjon og etter eget ønske flyttet sinnen med familie for at deres bolig kunne overtas av de forfulgte tyske uskyldigheter. Hvor leiligheten er blitt annonserat har overfallsmyn-

digheten gått fram sli: De har kikket i sitt kart over Peter I's ligheter de har villet å nonser i Tyskland. Etter at det var kommet napp på annon- ~~komme~~ er ~~komme~~ om ~~komme~~ slik som forholdene er nå dermed - er ved- kommende tyske familie blitt underrettet om at fra den og den døde i til- ligheten ledig til innflytning. Derpa gis det ordre til den norske leie- ~~leie~~ som han med sine har å flytte ut innen da og da. Og enda kunne Hitler i sin tale si at den vilde seire som här sannheten på sin side. Og det var Tyskland. Men så er då han også verdenshistoriens største ordbry- ter og lågnhals.

vVv

U

Norske arbeidere til tyske festningsarbeider.

Forretnings- og andre næringsdrivende i Oslo og omegn har i den senere tid vært kalt inn til møter hvor bl.a. minister Lippesæd har vært tilstede og gitt redegjøring om tyskernes siste forlengende i Norge. Siden 7. juli 1941 har vi hatt en forordning som bestemmer at den offentlige arbeidsfor- midling kan rekvisere arbeidere til livsviktige arbeidere. I kraft av denne forordning har en hittil rekvisert arbeidere bl.a. til jernbaneverkstedene. Nå er imidlertid forlangenget kommet adskillig mer utvidet og også helt fol- kerettssridig. Tyskerne skal utsyge sine festningsanlegg rundt hele Norge kyst og hertil trenges en stor arbeidstyrke. Nå stilles forlangene om at norkke forretninger og bedrifter skal være med på å peke ut bland sine arbeidere og funksjonærer - opp til en femtedel av arbeiderne og en tredje- del av funksjonærerne - til arbeid på disse festningsanlegg. Offisielt net- er det at arbeiderne skal stilles til disposisjon for arbeidsformidlingen, men i forholdet er at arbeidsformidlingen bare skal tjene som et mellomled for den tyske wehrmacht.

Tyskerne mangler 20.000 arbeidere og disse skal altså norsk næringsliv skaffe tilveie. Meget kynisk er det gitt beskjed om at hvis arbeiderne ikke kan bli skaffet gjennom sin arbeidsgiver, vil tyskernes eksperter ga igjenom bedriftene å "kjempe ut" det nødvendige antall arbeidere. Det blir understreket at en hurtigst må innstille seg på å sette kvinner i menns ar- beid. Tyskerne mener at de norske kvinner er lærenemme, mens de i Tyskland brukte flere år på å utdanne kvinnelig arbeidshjelp til erstattning for men- nenene skal vi kunne klare det i løpet av et par uker. De har uttalt at de ikke vil tale å se manlig personale, hvor kvinner kan tenkes å nytes. Kvinner skal således erstattre alle sporveisfunksjonærer, togkonduktører, frisører, manlig hotellpersonale i like grupper etc. Innenfor forretninge- ne mener de etablert salgspersonale og det vesentligste av kontorpersonale må kunne erstattes med kvinner. En skal også være klar over at tyskerne har bruk for selvstendig arbeidene kvinnelig arbeidskraft til sine egne forret-ninger - her i Norge og i Tyskland.

" I første omgang vil kvinner bli tvangsutskrevet for å arbeide for tyskerne i deres omfattende fiskeri og hermetikkvirksomhet i Nord-Norge. Frostfile-fabrikkene i Bodø og Trondheim sluker en mengde arbeidskraft. Arbeidsforholdene på disse steder er meget slette. Sævel de sanitære som de hygieniske forhold ved fabrikkene i Bodø er meget skrælle. At de navæ- rende norske myndigheter overhodet våger å anvise norsk arbeidskraft til så slette forhold, er bare et nytt bevis på at for NS er det utelukkende tyskernes sak som teller. Hvordan det går deres egne landsmenn, bekymrer de seg ikke om.

Svenske uttalelser:

Det er interessant å referere en uttalelse fra chefen for en av de største industrielle bedrifter i Sverige, som kjemner tyske forhold bare annen de fleste. Etter å ha fortalt hvorledes alle tenkelige reserver av ~~xx~~ tysk arbeidskraft er brukt - kvinner og barn er sett inn istedet for menn hvor det er mulig - sier han tilslutt: Tyskland rir på stumpene i arbeids- livet idag i en grad som folk flest ikke gjør seg noen idé om. "Ni kan være overtryggd om at tyskarna kommer att gå et helsike med pauker og brusner".

vVv

Ministerpresidenten rådet til:

På Stabekk skole gikk det i ørriig i rettlig livlig før seg. Målt undervisningstiden svingte plutselig, uten varsel, en rekke biler opp for å få plass til steg selvstede Ministerpresidenten, fulgt av ministrene Skancke og Jonas Lie, noen underordnede dr. couter fra skolestyret og en sterk politi-eskorte. Undervisningen ble avbrutt, barna sendt hjem og de lærere som tilfeldigvis den dag befant seg på skolen, sammenkaldt. Quisling holdt sa en "tale" til dem - et av sine beryktede, hysteriske utbrudd etter beste Hitler-mønster, hvor han skrek og skjelte og hukket og truet. "Det er deres skyld" at de 17 unge gutten ble skutt. Tilslutt stilte han dem 2 spørsmål:

1. Har deres lest opp en erklæring for elevene om at de ikke er medlem av sambandet?

2. Vil deres nå melde deres inn i sambandet?

På det første spørsmål svarte alle lærerne entstemmig ja. På det siste nei. Quisling ga sa ordre til at alle skulle arresteres. Barna ble jaket hjem av politikøllene, for de hadde naturligvis ventet spent utenfor skolen. Blandt de lærere som er blitt arrestert er Fri, Johanna Rasmussen og lektoren Faaland, Lærum-Hansen, Krogh, Skrede, Holck, Sommerfeldt, Sande og Klausen. Rektor Hertzberg ble ikke arrestert i første omgang, men i vskjedet dagen etter og har meldepilgt. Han er faldt for aldersrensen og skulle gå av til sommeren. Onsdag etter pinse kom "minister" Skancke til stede og fortsatte i førerens spor overfor de resterende lærere, og samtidig gjenværende uten 3 ble arrestert. 2 av de 3 som ikke ble arrestert er imidlertid norske, mens den tredje gjerne forsøker å spille norsk men har sønner i hirden.

Hva grunnen er til de plutselige utfall akkurat mot Stabekk skole skjønner ingen, da det her ikke har vært vanskeligheter av noen art. Men kanskje nettopp det er grunnen: Det skal ikke være samhold og gode arbeidsforhold noe sted:

vVv

Horten mottok NS pinsestevnet med nedrullede gardiner og en tom by. Selv en familie hvis sønn nettopp var faldt på østfronten demonstrerte med sitt fravær og hirdens kondolansevisitt ble ikke mottatt. Det store "stevnet" som samlet mange NS deltagere, men ingen tilskuere, foregikk i Borre og her demonstrerte Hirdens flykorps sin ferlighet i seilflyvning på en mate så stor at med vinterrug, tilhørende prestegården, ble øvelgt. Det er NS form for matsuking.

vVv

Halden har hatt et eiendommelig kursus av noe som benevnes "væpenhiraen". Nettopp ved pinsetid var et kursus ivsluttet og store festligheter holdtes med parade for stabschef Trondsen m.m. Da den etterfølgende fest var naturligvis mange tyskere tilstede og deres assistanse med undervisning for hirden om gatekampteknikk etc. ble rost og takket for. Av en eller annen grunn har avisene ikke fått lov til å nevne eller bringe rapportasje fra avslutningen.

vVv

Hundene i føresonen. ~~300~~ 300 schäfere ble for en tid siden tatt av tyskerne. Na er de også begynt å ta jakthunder. I pinsemånedet var det rassia i Oslo. Politiet kjørte rundt i gatene og samlet opp hva de fant av hunder og brude strittende, rasende dyr inn i Svarte-Mirja. En undret seg til å begynne med over hvorfor jakthunder også nå skulde tas: Skulde de slaktes til mat, ville de ikke gå i samband, eller hva? - Avliv hunden. Far tyskerne tak i den, blir den sendt til østfronten. Der skal den jages ut blant fortroppene og være prøveklat på om der er miner i marken og sprenges i tusen stykker for tyskerne. Aldrig er det grenser for deres øjevelske påfunn.

vVv

Radiohilsen til norske sjøfolk.

Sjøsredere Wilhelmsen ble forleden innkalt til hr. John Stenersen "President" for det nye Rederiforbund, som spurte om ikke skipsrederen hadde lyst til å sende en radiohilsen til sine folk ute. Skipssjøsredere Wilhelmsen svarte at det aldri hadde blitt gjort før i hans rederi så han fant ingen grunn til å gjøre det nå. Stenersen prøvet å overtale ham, først krypende elskverdig, men da det ikke nyttet, etterhvert truende. Det slapp snart ut av ham at det var den tyske sjøfartskomisjonen, som ønsket at de norske skipsredere skulle sende hilsener gjennom radio. Tyskerne var skuffet over at nordmennene ikke selv tok initiativet til dette. Stenersen fremholdt med styrke overfor Wilhelmsen at "vi norske må gjøre noe positivt for å bevare vår handelsflåte. Ellers kan det jo hende at tyskerne tar den fra oss". Skipssjøsredere Wilhelmsen var fullt klar over den muligheten. Men noen radiohilsen ville han ikke sende.

vVv

På Breatvedt bor 70 av de som sist ble tatt som gidsler på sal stemmen.
~~Hendt dem er tildels også clare folk og folk med mavesar og andre lidelser~~
De ligger på det bare gulv med et teppe de har fatt hjemmefra over seg.

vVv

"Tempo" (Wilhelmsens rederi)

Som gikk i tysk fart er torpedert av engelskmennene utenfor norskeysten.

vVv

Biskop Berggrav. 17. mai hadde savel biskopen som hans sønn husarrest. De måtte holde seg innendørs hele dagen. Vaktmøtet var blitt forsterket til 14. mann. Biskoppen har det ellers etter omstendigheten br. v. Han får lese og arbeide - skriver fortiden på et større kirkelig verk.

vVv

Tysk respekt for matauking.

På Hoff-jordene utenfor Skøyen ved Oslo anviste Kommunen ivares Oslo og Aker-beboere porseller. De som fikk jord var lykkelige og gikk straks igang med "våronna". Hver fristunn nyttet de, plonket stein og slet og strevet, og selvom det imellom var hardt og trettende for byfolk å legge ived med jordbruksarbeid og selvom veien var både lang og besværlig så gjorde det ikke noe, for her skulle bli mat for vinteren til hele familien. Trodde de da, stakkene. Men så en dag kom tyskerne. De tok ikke jordene, neida, de bare gikk omkring og malte dem op. Mange av porselene hadde på det tidspunkt fatt potetene i jorden, andre skulle skurast til å sette dem. Som rimelig var stoppet alt arbeid bratt opp. Porseldiene gikk øyeblikkelig til jordstyret og spurte om hva dette skulle bety. De hadde fatt en vist jord, og oparbeidet den - skulle den nå tas fra dem? Jordstyret svarte, ja, nei, tyskerne skulle nokk bygge bruker på jordene, men de trodde det ikke ville bli med engang. Folk kunde vist trygt fortsette med mataukingen - men selvfølgelig, garantere at det ikke ble tatt kunne de ikke. Na står folk der. Veier så å si hver dyrebar potet i handen: Skal vi sette dem, eller skal vi ikke? Skal vi grave dem opp, eller skal vi ikke. Det har holdt hårdt for de fleste å få fatt i settepoteter. I mange familier har de ikke spist en potet på aldri så lenge, fordi de har måttet spare det lille de hadde tilsetting. Og så kom tyskerne - være velgjørere.

vVv

- 8 -

A/S Det norske Tippeselskap er ifølge "Lysningsstatutt" registrert med en fullt innbetalt aksjekapital på 250.000 kroner fordelt på 2500 aksjer á 1000 kroner. Staten står som garantist likeoverfor aksjonærene. Selskapets "Direktør" er den mangfoldige Charles Hoff, som jo tidligere var kjendt for sine mangfoldige krumsspring. Av vedtektenes frangar det at selskapets omsetning skal godkjennes av direktør Hoff og at Hoff sammen med selskapets kontorchef, Morgan Arntzen tegner firmaet.

Av de offentlige meddelelsene angående utdeling av premier framgår det at tippesummen stiðig er like "stor", det vil si at nazistene hver ikke støtter sitt foretagen med tips for rundt regnet 4000 kroner. Av dette beløp utdeler halvparten til tipperne i gevinst og resten går til å dekke endel av selskapets underskudd, resten må "Staten" betale. En kalkyle over selskapets utgifter til lønninger, papir, porto og lokalitettskatt viser at selskapet må ha den 10 dobbelte omsetning for bare å balansere sitt regnskap pr. tippeuke.

Intet under at "ministerpresidenten" må bestemme nye "Krigsskatter" til fordel for den slukne statskasst.

vVv

Fra Halden går det i disse dager et sterre parti demokratiet til Tyskland. Det nevnes i alt mellom 25 og 30.000 per. NS mener vist de har noe å si og arbeider for norske formal men kan naturligvis ikke stoppe nochtning når deres herrer tyskerne vill. For dem betyr det kanskje ikke så mye heller for ministerfruene og familiene og NS-medlemmer får naturligvis sko som de har bruk for. Det er værre med oss andre da.

vVv

De få skibsredere som er NS i Oslo, under anførsel av Johan Stenersen og Odd Svørensen, driver nå en hissig jakt for å slå til seg de norske båtene som ligger i Norge og tilhører andre og norske reusere. Det heter å turligvis av NS-rederne bare skal bli "disponenter".

vVv

Oslo Fornøyelsespark.

Nazistene brødrene Barthel holder nå på å reise Oslo Fornøyelsespark oppel på Frogner i selve Frognerparken.

Oslo Kommune hjelper til så godt de kan, med selve planeringsarbeidet som før eftertiden ikke kommer til å få noen værig verdi.

Til dette foretagende mangler det heller ikke tremateriell som er kjøpt inn for flere tusen kroner. Vi andre skikkelige mennesker, kan stiv ikke når vi ønsker, få trematerialer til det som er av nyttig formal.

Det er en selvfølge at Oslo Fornøyelsespark fra første stund av må boykottes. Ingen god nordmann må være med på å legge igjen noen av sine penger i "denne fornøyelse".

Reserver stedet for tyskere, nazister og tyske "tøser".

vVv

Potetmangelen i Oslo.

En må selv ha sett for å tro på de tilstander som rør når en forretning i Oslo far poteter.

Forleden dag var det kommet endel kilo til en forretning og matmarkedet kom i det villeste slagsmål om retten til hvem som var først på tur.

Andre forretninger møtte politi tilkallaes for å opprettholde litt ro og orden.